

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 343/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti V., s. r. o., M., zastúpenej advokátom Mgr. Ing. I. I., V., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 55/07-121 z 18. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti V., s. r. o., **o d m i e t a** ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2009 doručená sťažnosť spoločnosti V., s. r. o., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. Ing. I. I., V., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 55/07-121 z 18. júna 2009.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

«Návrhom zo dňa 16. decembra 2003 sa domáhala obchodná spoločnosť C., a. s., V., ... ako navrhovateľ (ďalej len navrhovateľ) proti odporcovi Slovenská republika - Ministerstvo financií SR, Bratislava náhrady škody vo výške 4 370 000 Sk s prísl. podľa zák. č. 58/1969 Zb., ktorá mu vznikla nevyplatením dividend za účtovný rok 2001 ako výnosov zo založených akcií záložného dlžníka - akcionára spoločnosti T., a. s., B., pána M. K., bytom H.

Dôvodom nevyplatenia dividend spoločnosťou T., a. s. navrhovateľovi bola skutočnosť, že pán M. K., záložný dlžník navrhovateľa, nebol zapísaný v zozname akcionárov T., a. s., B. v dôsledku realizácie rozhodnutia Ministerstva financií SR č. 043/1998/SAN z 9. decembra 1998...

Dňa 19. októbra 2006 vydal Okresný súd Bratislava I rozsudok sp. zn. 22 C 388/04-87, ktorým návrh navrhovateľa zamietol...

Proti rozsudku okresného súdu zo dňa 19. októbra 2006, sp. zn. 22 C 388/04-87 podal navrhovateľ odvolanie...

Na základe odvolania navrhovateľa Krajský súd v Bratislave napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil rozsudkom zo dňa 18. júna 2009, sp. zn. 3 Co 55/07-121...

V odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľ nie je v danom spore aktívne legitimovaný na podanie návrhu na náhradu škody spôsobenú mu tvrdeným nezákonným rozhodnutím Ministerstva financií SR, resp. jeho nesprávnym úradným postupom pre nesplnenie podmienky ust. § 2 zákona č. 58/1969 Zb. resp. ust. § 18 cit. zákona č. 58/1969 Zb., vychádzajúc tu z vysloveného názoru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Sž 21/99 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR č. 59/2000 a súčasne v danom prípade neexistovalo nezákonné zrušené rozhodnutie správneho orgánu ako jeden z predpokladov pre priznanie uplatneného nároku na náhradu škody.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 2009, sp. zn. 3 Co 55/07-121 bol navrhovateľovi doručený dňa 6. augusta 2009. Týmto dňom nadobudol aj právoplatnosť.

Navrhovateľ postúpil pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní sťažovateľovi zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 18. novembra 2008 s tým, že v zmysle ust. § 530 ods. 1 Obč. zák. bude navrhovateľ v súdnom konaní pokračovať až do jeho právoplatného skončenia...

Právne závery uvedené v rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 2009, sp. zn. 3 Co 55/07-121 sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne a z ústavného hľadiska sú neospravedliteľným a neudržateľným zásahom do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie...

„Rozhodnutie“ Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 9. decembra 1998, č. 043/1998/SAN je nulitný, ničotný akt (paakt). Krajský súd v Bratislave sa však stotožnil so záverom okresného súdu, že paakt v konaní o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia zrušený pre nepredloženie administratívneho spisu nebol zrušený pre nezákonnosť. Paakt je teda podľa krajského súdu zákonné správne rozhodnutie, ktoré síce bolo zrušené, ale len pre jeho nepreskúmateľnosť, teda súdu absentuje jeho nezákonnosť. Tento záver súdu je protiústavný a neudržateľný...

Je nesporné, že navrhovateľ bol v konaní Ministerstva financií Slovenskej republiky, v ktorom bolo dňa 9. decembra 1998 vydané rozhodnutie č. 043/1998/SAN, nezákonne zbavený záložného práva zriadeného na zabezpečenie jeho pohľadávky, a preto je záver súdu, že navrhovateľ nebol a ani nemal byť účastníkom tohto konania neudržateľný...

Právne závery krajského súdu sú v extrémnom nesúlade so skutkovými zisteniami, z ktorých jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ bol v zmysle ust. §14 ods. 1 zákona o správnom konaní účastníkom konania, v ktorom bolo vydané Ministerstvom financií Slovenskej republiky dňa 9. decembra 1998 rozhodnutie č. 043/1998/SAN a správne rozhodnutie v konaní o preskúmanie zákonnosti bolo zrušené pre jeho nezákonnosť.

Ak krajský súd dospel k inému záveru, bolo jeho povinnosťou v zmysle ust. § 157 O. s. p. toto svoje rozhodnutie tak náležite odôvodniť, aby bolo presvedčivé.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. júna 2009, sp. zn. 3 Co 55/07-121 nie je odôvodnený tak, aby jeho extrémne závery na otázky právne významné pre rozhodnutie o veci samej boli presvedčivé.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 55/07 porušil základné právo spoločnosti V. s. r. o., M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. júna 2009, sp. zn. 3 Co 55/07-121 a vec vracia v rozsahu zrušenia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti V. s. r. o., M. priznáva náhradu trov konania v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu Mgr. Ing. Mgr. I. I., V. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní

sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd vychádzajúc zo zistenia, že sťažovateľkou je osoba, ktorá v napadnutom rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 55/07-121 z 18. júna 2009 nie je uvedená ako účastník konania, najprv skúmal, či sťažnosť podala na tento úkon oprávnená osoba.

Ústavný súd zistil, že návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 19. decembra 2003 sa spoločnosť C., a. s., V. (ďalej len „navrhovateľka“), domáhala od Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „odporca“), náhrady škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). O návrhu navrhovateľky rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 22 C 388/04-87 z 19. októbra 2006 tak, že ho zamietol. Proti prvostupňovému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 3 Co 55/07-121 z 18. júna 2009 tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou 18. novembra 2008 medzi postupcom – navrhovateľkou a postupníkom – sťažovateľkou došlo k postúpeniu pohľadávok voči šiestim dlžníkom špecifikovaným v čl. II tejto zmluvy z dôvodu nezaplatenia kúpnej ceny za akcie spoločnosti T., a. s., B. (ďalej len „T.“), avšak ani jeden z uvedených dlžníkov nebol totožný s odporcom, ktorý bol účastníkom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 22 C 388/04. Ako vyplýva z obsahu sťažnosti, sťažovateľka z tejto zmluvy odvodila,

že je osobou oprávnenou podať ústavnú sťažnosť proti namietanému rozsudku krajského súdu, v záhlaví ktorého však nebola uvedená ako účastník konania. Pritom podstata jej námietok nespočívala v tom, že by jej postupom či už okresného súdu, alebo krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, ale jej námietky smerovali len proti postupu a rozhodnutiu krajského súdu z 18. júna 2009, ktoré označila za nezákonné, neodôvodnené a arbitrárne.

Podľa § 90 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

Podľa § 92 ods. 2 OSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 92 ods. 3 OSP súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa; súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.

Podľa prvej vety § 94 ods. 1 OSP v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu, sú účastníkmi aj tí, o právach alebo povinnostiach ktorých sa má konať.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka na žiadosť postupníka môže postupca vymáhať postúpený nárok sám vo svojom mene na účet postupníka. Ak postúpenie pohľadávky sa oznámilo alebo preukázalo dlžníkovi (§ 526), môže postupca pohľadávku vymáhať iba v prípade, že ju nevymáha postupník a postupca preukáže dlžníkovi súhlas postupníka s týmto vymáhaním.

V danom prípade išlo o sporové konanie, ktoré nemožno začať bez návrhu, a preto v súlade s § 90 OSP účastníkmi konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 22 C 388/2004 a účastníkmi konania vedeného na krajskom (odvolacom) súde pod sp. zn. 3 Co 55/2007 boli len navrhovateľka a odporca, nie však sťažovateľka. Tá síce na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 18. novembra 2008 nadobudla pohľadávky voči konkrétnym šiestim dlžníkom, avšak ani jeden z uvedených dlžníkov sa nezhodoval s osobou odporcu vystupujúceho v označených konaniach vedených na okresnom súde a krajskom súde. V danom prípade nielenže sťažovateľka nevyužila počas konania vedeného na všeobecných súdoch možnosť, ktorú jej ponúkal § 92 ods. 2 OSP, aby sa stala účastníkom konania, ale dokonca ani právny úkon, z ktorého odvodzovala oprávnenie podať ústavnú sťažnosť, sa svojím predmetom nezhodoval s predmetom konania vedeného na všeobecných súdoch. Na okresnom súde a krajskom súde totiž išlo o sporové konanie o náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. a zmluvou o postúpení pohľadávok došlo k postúpeniu pohľadávok voči úplne odlišným dlžníkom od osoby odporcu, pričom pohľadávky voči nim vznikli z dôvodu nezaplatenia kúpnej ceny za akcie T.-u.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že fyzická osoba alebo právnická osoba môžu uplatniť námietku porušenia svojich základných práv a slobôd, avšak okrem iného sa vyžaduje, aby boli vo vzťahu s účastníkom konania (II. ÚS 191/04, III. ÚS 117/08), v opačnom prípade fyzická osoba alebo právnická osoba nie sú oprávnenou osobou na podanie ústavnej sťažnosti.

V namietanom prípade bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľka nebola účastníčkou konania, pričom svoje oprávnenie podať ústavnú sťažnosť odvodila

od právneho úkonu, ktorý svojím predmetom priamo nekorešpondoval s predmetom súdneho sporu a nemal súvislosť ani s tým účastníkom konania vedeného na okresnom súde a na krajskom súde, ktorý vystupoval v pozícii odporcu, od ktorého sa navrhovateľka domáhala svojho nároku.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo právne irelevantné zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2009